

**UCHWAŁA NR XXVI/192/2020
RADY GMINY RYBNO**

z dnia 23 grudnia 2020 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020r. poz.713 ze zm.) oraz art. 4¹ ust. 1-2 i art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019r. poz.2277 ze zm.) , art. 10 ust. 1-3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020r. poz. 2050) Rada Gminy Rybno uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się *Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii* na rok 2021 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Rybno

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1stycznia 2021r.

Przewodniczący Rady Gminy

Piotr Kornatowski

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2021

Rozdział 1.

Wstęp

Realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia nakłada na samorządy gmin art. 7 ustawy o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020r. poz. 713 ze zm.), a zadania własne gminy wynikają z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019r. poz. 2277 ze zm.) oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020r. poz.2050).

1. Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonywane są poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

2. Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii dotyczą w szczególności:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Szkodliwe używanie alkoholu oraz narkotyków powoduje szkody zdrowotne i społeczne, takie jak: naruszenie zasad bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie.

Problemy związane z alkoholem oraz innymi substancjami psychoaktywnymi powodują także wysokie koszty ekonomiczne ponoszone przez państwo. Konieczne jest więc podejmowanie działań zmierzających do ograniczania popytu i podaży tych środków oraz realizacja zadań mających na celu redukcję szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania substancji psychoaktywnych. Zadania w zakresie

redukcji szkód dotyczą wszystkich grup społecznych i stanowią usystematyzowany proces działań profilaktycznych i terapeutycznych. W procesie tym istotne miejsce zajmuje edukacja zdrowotna i społeczna realizowana w środowisku dzieci i młodzieży.

Proces edukacji zdrowotnej i społecznej wśród dorosłych mieszkańców Gminy Rybno wiąże się ze wsparciem terapeutycznym oraz reakcją na ryzyko zagrożenia chorobą alkoholową i jej konsekwencjami.

Sposoby realizacji zadań określonych w Programie dostosowane są do zdiagnozowanych potrzeb i możliwości ich realizowania w oparciu o posiadane zasoby.

Program opracowano zgodnie z założeniami Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020.

Przy opracowaniu Programu uwzględnione zostały Rekomendacje Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2021.

Rozdział 2. Podstawy prawne

Obowiązek uchwalenia niniejszego Programu wynika z wynikają z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019r. poz. 2277 ze zm.) oraz z art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020r. poz.2050).

W realizacji zadań zawartych w Programie szczególne zastosowanie mają następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019r. poz. 2277 ze zm.)
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii ((Dz. U. z 2020r. poz.2050).
3. Ustawa z dnia 11 września 2015r. o zdrowiu publicznym (Dz.U z 2019r. poz. 2365 ze zm.)
4. Ustawa z dnia 29 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019r. poz. 869 ze zm.)
5. Ustawa z dnia 8 marca 199r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2019r. poz. 713 ze zm.)
6. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020r. poz.1876)
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020r. poz. 218 ze zm.)
8. Ustawa z dnia 19 sierpnia 199r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2020r. poz. 685).

Rozdział 3. Diagnoza problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych

1. Źródła danych do diagnozy:

Informacje dotyczące diagnozy problemów uzależnień w Gminie Rybno zostały opracowane na podstawie:

- 1) Diagnozy problemów społecznych Gminy Rybno z 2018r.
- 2) Raportu z badania uczniów 6 szkół (5 szkół podstawowych i Zespołu Szkół) przeprowadzonego w październiku i listopadzie 2020r. przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Profilaktyki w Rybnie.
- 3) Ponadto do diagnozy pozyskano informacje od podmiotów współpracujących w realizacji zadań określonych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2020r.:
 - a) Policji;
 - b) Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybnie;
 - c) Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
 - d) Organizacji pozarządowych;
 - e) jednostek oświatowych, kulturalnych i Ośrodka Sportu i Rekreacji w Rybnie;
 - f) podmiotów leczniczych.

2. Czynniki sprzyjające uzależnieniu

Gmina Rybno liczy 7250 mieszkańców (dane na 30.11.2020r.) – 3627 kobiet, 3623 mężczyzn.

Osoby uzależnione często charakteryzują się niezaradnością życiową, brakiem umiejętności w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz wychowaniu dzieci, co skutkuje koniecznością korzystania z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybnie. Z danych GOPS wynika, że 352 rodzin jest objętych pomocą materialną, natomiast z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu, przez co najmniej jednego członka rodziny- 3. Z pewnością to zaniżona liczba, bo problem jest utajony, wstydlivy, bagatelizowany, wypierany. Te 3 przypadki to wyłącznie oficjalnie zdiagnozowane medycznie.

W przypadku rodzin korzystających z pomocy materialnej GOPS z powodu uzależnienia od narkotyków przez co najmniej jednego członka rodziny - nie ma takich rodzin

Przeliczając liczbę rodzin z problemem alkoholowym w stosunku do liczby rodzin korzystających z pomocy GOPS w roku 2020 jest to 0,85%

Zjawisko przemocy dosyć często wiąże się z problemem alkoholowym występującym w rodzinach. Według danych z GOPS i Policji większość sprawców fizycznego i psychicznego znęcania się nad członkami rodziny działa pod wpływem alkoholu lub innych środków psychoaktywnych.

Jak wynika ze sprawozdań opracowanych przez Zespół interdyscyplinary w roku 2020 (do dnia 30 listopada) przeprowadzono łącznie 20 procedur „Niebieskiej Karty”.

3. Dostępność napojów alkoholowych

Na dzień 30 listopada 2020r. na terenie Gminy Rybno funkcjonowało 21 punktów sprzedaży alkoholu, w tym 19 sklepów i 2 restauracje. W zakresie asortymentu sprzedaży alkoholu na dzień 30 listopada br. sytuacja przedstawiała się następująco:

- 1) w 15 punktach sprzedawano napoje alkoholowe zawartości do 4,5% alkoholu oraz piwo, napoje alkoholowe o zawartości powyżej 4,5 % do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) oraz o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa),
- 2) w 3 punktach sprzedawano napoje alkoholowe zawartości do 4,5% alkoholu oraz piwo oraz napoje alkoholowe o zawartości powyżej 4,5 % do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa),
- 3) w 3 punktach sprzedawano tylko napoje alkoholowe zawartości do 4,5% alkoholu oraz piwo.

W trakcie 2020r. 2 punkty sprzedaży uległy likwidacji, a jeden nowy uzyskał zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości do 4,5% alkoholu oraz piwa, o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży.

4. Spożywanie napojów alkoholowych oraz stosowanie innych używek przez dzieci i młodzież oraz osoby dorosłe- dane z diagnoz.

W 2018 r. na zlecenie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Profilaktyki w Rybnie przeprowadzono diagnozę problemów społecznych. Badania zostały przeprowadzane w listopadzie 2018 roku. W badaniu łącznie wzięło udział **572 osoby**

Dorosłym mieszkańcom gminy, zadano pytanie o to, jak często spożywają alkohol. 40%, badanych zadeklarowało, że w ogóle nie pije alkoholu, 21% spożywa tego typu napoje kilka razy w roku i 21% kilka razy w miesiącu. Niepokojący jest fakt, że 11% respondentów uznało, że spożywa napoje wysokoprocentowe kilka razy w tygodniu, a 8% -codziennie. Zdecydowana większość ankietowanych wskazała piwo(69%) i wódkę (69%). Popularne w wyborze dorosłych mieszkańców gminy, jest również wino, spożywanie go deklaruje bowiem 41% ankietowanych. 16% mieszkańców typuje nalewki jako alkohol wybierany najczęściej, 12% alkohol własnej roboty, a 2% alkohol spoza legalnego źródła. Mieszkańcy gminy, deklarujący spożywanie alkoholu, zostali poproszeni o wskazanie przyczyn sięgania po niego. Większość respondentów (63%) jako powód podaje picie dla towarzystwa. Mniej ankietowanych pije dla lepszej zabawy (44%) i dlatego, że lubi jego smak (38%). 14% wskazało na brak konkretnego powodu, 13% na chęć złagodzenia stresu, 12% chęć zapomnienia o problemach, 8% na wpływ znajomych, a 3% na chęć zmniejszenia kaca. Mieszkańcy gminy, najczęściej spożywają alkohol w domu (74%) oraz u znajomych (47%). Mniejszy odsetek badanych wskazuje na sięganie po alkohol w takich miejscach jak pub/restauracja/kawiarnia (29%), pod sklepem (14%) i na świeżym powietrzu (10%). Wyniki badań pokazują, że znaczna część dorosłych mieszkańców gminy (75%), nigdy nie kierowała pojazdem pod wpływem alkoholu. Niepokojące jest jednak to, że część osób prowadziła

w stanie nietrzeźwości. 22% osób ankietowanych deklaruje, że zdarzyło im się to raz, 2% ankietowanych zdarza się to sporadycznie, a 1% -często.

Według 23% mieszkańców, spożycie alkoholu na przestrzeni kilku lat na terenie ich gminy jest stałe, 18% jest zdania, że wzrasta, natomiast 53% trudno odpowiedzieć na to pytanie. Tylko 7% ankietowanych uważa, że spożycie napojów alkoholowych przez mieszkańców gminy, maleje.

Kolejna część ankiety miała na celu zbadanie skali zjawiska palenia papierosów przez mieszkańców gminy. Spośród badanych osób, Ponad połowa deklaruje, że nigdy tego nie robi(62%), 3% pali kilka razy w roku, 3% kilka razy w miesiącu, 7% kilka razy w tygodniu, natomiast 25% sięga po papierosy codziennie.

Kolejnym ważnym zagadnieniem, który został poddany zbadaniu w gminie, był problem uzależnienia od środków psychoaktywnych. W celu sprawdzenia, czy dany problem występuje, respondentom zadano pytanie, o to jak często zażywają tego typu substancje. Wyniki pokazują, że 23% mieszkańców sięgnęło po środki psychoaktywne, a w tym 11% zażywało jednokrotnie, 3% kilka razy w roku, 5% kilka razy w miesiącu, 1% raz w tygodniu, a 3% codziennie lub prawie codziennie. W zamierzeniu diagnozy problemu narkotykowego w gminie, było również sprawdzenie dostępności środków psychoaktywnych w społeczności lokalnej. W tym celu poproszono badanych o ocenę możliwości pozyskania narkotyków na terenie ich miejscowości. Ponad połowa badanych osób (62%) nie umie ocenić ich przystępności, a według 16% ankietowanych są one trudno lub całkowicie niedostępne. Warto zwrócić uwagę na to, że zdaniem 22% mieszkańców, takie substancje w obszarze miejsca ich zamieszkania jest łatwo pozyskać. Respondentom zostało zadane pytanie także o znajomość miejsc na terenie ich miejscowości, gdzie można pozyskać narkotyki lub dopalacze. Zdecydowana większość nie zna takich miejsc(77%). 13% deklaruje, że mogłoby zakupić takie substancje u kogoś znajomego, 8% na osiedlu, 7% na dyskotecce, 5% w centrum miejscowości, a 1% w szkole, przed szkołą i w siłowni.

W celu poszukiwania skutecznych form przeciwdziałania przemocy, respondentów przebadano zarówno ze znajomości tego problemu, jak i ich doświadczeń z nim związanych. Pierwsze pytanie miało na celu oszacowanie skali przemocy w gminie wśród dorosłych mieszkańców. 15% badanych przyznaje, że doznało przemocy.

Kolejne pytanie dotyczyło działań podejmowanych przez gminę, w celu ograniczenia popytu na zażywanie narkotyków lub dopalaczy. 21% wskazuje na warsztaty profilaktyczne dla dzieci, 19% na wykłady/pogadanki, a 14% na festyny/imprezy/pikniki profilaktyczne. W opinii mniejszej ilości mieszkańców, gmina realizuje filmy w telewizji lub Internecie, różne formy zajęć dla dzieci i młodzieży (11%), kampanie profilaktyczne (10%), akcje informacyjne za pośrednictwem ulotek, plakatów, broszur itp. (9%) oraz spoty radiowe.

Badano również rozmiar zjawiska spożywania napojów wysokoprocentowych przez dzieci i młodzież w gminie Rybno. Odpowiedzi respondentów pokazują, że po alkohol sięgnęło 30% ankietowanych, natomiast 70% deklaruje, że nigdy nie piło alkoholu. Wśród młodszych uczniów alkohol piło 12% badanych. 88% deklaruje, że nigdy nie sięgnęło po napoje wysokoprocentowe.

Uczniowie, którzy mają za sobą inicjację alkoholową, w większości po raz pierwszy spożywali alkohol w wieku 11-13 lat (45%) oraz 14-16 lat (42%). Tylko 4% deklaruje, że zaczęło pić po 17 roku życia, natomiast 11% miało wówczas 8-10 lat. Zdecydowana większość uczniów próbowała piwo (81%). Respondenci sięgali również po szampana (71%), wódkę (63%), wino (57%) oraz likier i nalewkę (40%). 6% ankietowanych wskazuje na inny rodzaj alkoholu.

Większość respondentów miało inicjację alkoholową w czasie uroczystości rodzinnej (61%). Ankietowani rzadziej wybierali takie odpowiedzi jak: ze znajomymi na podwórku (31%), w czasie imprezy towarzyskiej (30%), pod nieobecność rodziców w domu (20%), na dyskotecce (12%) oraz w czasie wycieczki szkolnej (7%). W innych, bliżej nieokreślonych okolicznościach, po raz pierwszy piło alkohol 11% respondentów. Jeśli chodzi o młodszych uczniów, to zdecydowanie większa część spożyła alkohol po raz pierwszy w czasie uroczystości rodzinnej (65%). Dużo mniejszy odsetek badanych sięgnął po napój wysokoprocentowy w czasie imprezy towarzyskiej, na dyskotecce, pod nieobecność rodziców w domu (26%), w czasie wycieczki szkolnej oraz ze znajomymi na podwórku (17%).

Pytano również o problem palenia papierosów przez dzieci i młodzież. W celu oszacowania skali tego zjawiska, poproszono uczniów o udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy ich rówieśnicy palą papierosy. 30% respondentów odpowiedziało twierdząco, 36% nie ma zdania na ten temat, a zdaniem 36% uczniów - ich rówieśnicy nie palą papierosów.

Kolejny blok pytań dotyczył używania przez młodzież substancji psychoaktywnych. W pierwszym pytaniu uczniowie zostali zapytani o to, czy kiedykolwiek próbowali zażywać narkotyki, dopalacze lub inne środki psychoaktywne. Odpowiedzi na postawione pytanie pokazują, że większość respondentów nie stosowała nigdy takich substancji (96%). 4% sięgnęło po narkotyki, dopalacze lub inne środki psychoaktywne (14 osób).

Pytano również o dostępność narkotyków na terenie gminy Rybno. Znaczna część respondentów stwierdziła, że nie ma wiedzy na ten temat (55%). 38% uczniów uważa, że zdobycie takich substancji byłoby trudne, a 7% określa jako łatwe. Uczniowie zostali również poproszeni o określenie stopnia dostępności dopalaczy w ich miejscowości. 5% twierdzi, że zdobycie takich substancji byłoby łatwe, 39% określa to jako trudne, a 56% nie ma zdania na ten temat.

Ostatni blok tematyczny dotyczył spostrzegania działań profilaktycznych przez dzieci i młodzież. W pierwszym pytaniu uczniowie zostali poproszeni o wskazanie najciekawszych i najefektywniejszych według nich zajęć. Najwięcej odpowiedzi padło na pogadanki z wychowawcą (46%). W dalszej kolejności uczniowie wskazywali na zajęcia warsztatowe z psychologiem, pedagogiem lub innym specjalistą (33%), zajęcia z przedstawicielem Policji (32%) oraz spektakl lub musical profilaktyczny (24%). 7% badanych wskazało na inne formy zajęć jednak nie precyzuje jakie. Zdaniem 54% uczniów prowadzone zajęcia profilaktyczne spełniają swoje zadanie ponieważ badani wiele się dowiedzieli i były one ciekawe. Warto zwrócić uwagę, że 24% respondentów nie brało udziału takich zajęciach, a 23% uważa, że nie wniosły one nic nowego i były nieciekawe.

Badaniem ESPAD zostało 110 uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych. Próby picia ma za sobą 38% młodych mieszkańców gminy, a w tym 20% piło 1-2 razy, 11% 3-5 razy, natomiast 5% 6-9 razy. Niepokojący jest fakt, że część badanych sięgnęło po napoje wysokoprocentowe 10-39 razy (9%) i aż 17% - 40 razy i więcej. Uczniowie zostali zapytani również o rodzaj ostatnio spożywanego napoju alkoholowego. Większość badanych wskazało na piwo (33%). Pozostałe odpowiedzi padły na wódkę (19%), wino (6%), cydr (2%) i Alkopop (1%).

Jak wynika z odpowiedzi udzielonych przez badanych, 5% uczniów sięgnęło w swoim życiu po marihuanę lub haszysz, przy czym młodzi ludzie w większości zażywali ją 6-9 razy (3%). Do zażywania marihuany w ciągu ostatnich 30 dni przyznało się 4% młodych ludzi. Kolejne pytania dotyczyły zażywania substancji chemicznych (klej, aerozole, itp.). 12% uczniów sięgnęło po tego typu substancje kiedykolwiek w życiu.

Badaniem przeprowadzonym w 2020r. przez członków GKRPAiP w Rybnie objęto 293 uczniów z klas VI-VIII 5 szkół podstawowych i klas I-III Zespołu Szkół w Rybnie.

Zdaniem respondentów wiek, w którym rozpoczęli pić alkohol to 14-16 lat- 61,5%, 17 i więcej- 26,2%, 14-16 lat- 12,3%. Najwięcej badanych sięgało po piwo- 46,4%, a inicjacja nastąpiła w trakcie uroczystości rodzinnej (36,5% badanych). Na pytanie: „Gdybyś chciał zdobyć alkohol w swojej miejscowości byłoby to: trudne- 18,8%, łatwe- 9,5% , nie wiem- 61,8%. Zdaniem badanych 38,6% ich rówieśników pali papierosy, a zdecydowana większość 91,5% twierdzi, że nie paliła papierosów w ciągu ostatnich 30 dni.

98,6 % badanych uczniów twierdzi, że nigdy nie próbowała narkotyków i dopalaczy. Natomiast ci, którzy próbowali otrzymali te substancje od kolegi/koleżanki, a do zażycia skłoniła ich ciekawość- 28,6 % i chęć dobrej zabawy 28,6%, presja grupy 14,3%, zaimponowanie w towarzystwie- 14,3%, inne czynniki- 14,3%.

Zdaniem respondentów zdobycie narkotyków na terenie Gminy Rybno jest trudne, a zdecydowana większość (93,5%) badanych nie zna miejsc, w których można zakupić narkotyki.

Problemem stało się w ostatnich latach picie „energetyków”, co potwierdza powyższe badanie. Wprawdzie 51,9% badanych deklaruje, że nie pije wcale, ale aż 48,1 % badanych pije raz na dwa, trzy tygodnie- 31,1%, raz na tydzień- 7,8%, kilka razy w tygodniu- 7,5%, przynajmniej raz dziennie- 1,7%.

5. Działanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Profilaktyki w 2020r.

Do dnia 30 listopada 2020r. do GKRPAiP w Rybnie wpłynęło 13 wniosków o podjęcie czynności zmierzających do orzeczenia obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego. W stosunku do 4 osób GKRPAiP wystąpiła w 2020 roku do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.

6. Rekomendowane działania na 2021r. :

Głównym założeniem programów przeciwdziałania alkoholizmowi oraz narkomanii powinno być ograniczanie występowania negatywnych zjawisk będących skutkiem używania środków psychoaktywnych poprzez rozwój działań związanych z profilaktyką i terapią uzależnień, wzrost społecznej świadomości,

przeciwdziałanie powstawaniu i redukowaniu następstw używania substancji psychoaktywnych, integrację społeczną i zawodową osób uzależnionych oraz doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w jego realizację. Należy także tworzyć warunki umożliwiające promowanie dobrych praktyk w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom. Wskazane jest, aby w 2021r. realizować programy profilaktyki selektywnej oraz programów z listy programów rekomendowanych skierowanych do dzieci i młodzieży.

Istotne jest również monitorowanie podejmowanych działań, w tym kontrola punktów sprzedaży. Monitorowaniu będzie podlegać również liczba wydawanych zezwoleń na sprzedaż alkoholu oraz usytuowanie punktów sprzedaży.

We wszystkich środowiskach i grupach społecznych należy prowadzić działania edukacyjne promujące zdrowy styl życia bez nałogów i przemocy.

Rozdział 4. Cel Programu

Celem głównym Programu jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania alkoholu i innych środków psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Rybno, podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia spożywania ww. substancji oraz prowadzenie i wspieranie działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

Rozdział 5. Finansowanie Programu

Realizacja zadań w ramach Programu realizowana będzie ze środków własnych Gminy Rybno, pochodzących głównie z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż alkoholu.

Rozdział 6. Koordynacja i realizacja Programu

Za koordynację i realizację Programu odpowiedzialny jest pełnomocnik ds. rozwiązywania problemów alkoholowych. Program realizowany jest we współpracy z innymi podmiotami, w tym w szczególności: podmiotami i instytucjami realizującymi zadania z obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w ramach swoich zadań statutowych, Gminną Komisją ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rybnie, organizacjami kościelnymi.

Rozdział 7. Monitorowanie problemów uzależnień

Monitorowanie Programu oznacza systematyczne zbieranie, analizę i interpretację danych w celu określenia efektywności poszczególnych działań, szczególnie po ich zakończeniu.

Monitorowanie zjawisk uzależnień polega w szczególności na przeprowadzaniu cyklicznych (raz na 4-5 lat) badań społecznych na temat skali uzależnień w Gminie Rybno, zbieraniu danych z GOPS oraz Policji, analizie wniosków z monitorowania realizacji zadań.

Rozdział 8. Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rybnie

1. Do zadań GKRPIP należy:

- 1) Inicjowanie działań dotyczących realizacji Programu,
- 2) Współpraca z podmiotami realizującymi zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- 3) Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowanie w stosunku do osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
- 4) Wydawanie opinii o zgodności z uchwałami Rady Gminy Rybno lokalizacji punktów sprzedaży alkoholu, zgodnie z art. 18 ust. 3a ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- 5) Prowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń zgodnie z przepisami ustawy.

2. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- 1) Za jednorazowy udział w posiedzeniu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych– 11% minimalnego wynagrodzenia,
- 2) Za jednorazową kontrolę punktów sprzedaży alkoholu – 11% minimalnego wynagrodzenia

**Rozdział 9.
Punkt konsultacyjny w Rybnie**

1. Do zadań osób pracujących w Punkcie konsultacyjnym należy:

- 1) Motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i osób współzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia,
- 2) Motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia,
- 3) Udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym (np. poprzez rozmowy podtrzymujące, uruchomienie przy punkcie konsultacyjnym grupy wsparcia dla osób po zakończonym leczeniu w placówce odwykowej),
- 4) Gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, które powinny być włączone w systemową pomoc dla rodziny.

2. Wynagrodzenie za godzinę pracy w punkcie konsultacyjnym wynosi 80,00 zł brutto.

**Rozdział 10.
Wykaz zadań realizowanych w ramach Programu:**

Działania	Wskaźniki	Realizacja kierunku działań określonego w Narodowym Programie Zdrowia
1. Realizacja programów edukacyjnych oraz programów promocji zdrowia w przedszkolach i szkołach	1) ilość realizowanych programów, 2) liczba nauczycieli i wychowawców uczestniczących w szkoleniach, 3) liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w programach edukacyjnych i promocji zdrowia, 4) liczba rodziców i opiekunów biorących udział w programach edukacyjnych i promocji zdrowia.	a) działania informacyjne i edukacyjne, b) profilaktyka uniwersalna, c) edukacja zdrowotna.
2. Realizacja programów profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej w tym uwzględniających tematykę niestanowiącą uzależnienia od substancji psychoaktywnych tzw. uzależnień behawioralnych, nowych środków psychoaktywnych z grupy tzw. dopalaczy oraz palenia tytoniu ze szczególnym uwzględnieniem programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego rekomendowanych przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Rozwoju Edukacji oraz Instytut Psychiatrii i Neurologii	1) ilość realizowanych programów profilaktycznych, 2) liczba nauczycieli i wychowawców uczestniczących w szkoleniach, 3) liczba dzieci i młodzieży biorących udział w programach profilaktycznych, 4) liczba rodziców i opiekunów biorących udział w programach profilaktycznych.	a) profilaktyka uniwersalna, b) profilaktyka selektywna, c) profilaktyka wskazująca.
3. Realizacja działań minimalizujących występowanie ryzykownych zachowań dzieci, młodzieży i dorosłych poprzez: - kształtowanie i wzmocnienie rozwoju osobistego i społecznego, - realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych oraz zagospodarowanie czasu wolnego, - organizację wypoczynku letniego i zimowego.	1) liczba osób biorących udział w programach, 2) liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach sportowo-rekreacyjnych, 3) liczba dzieci i młodzieży korzystających z wypoczynku letniego i zimowego.	a) profilaktyka uniwersalna, b) profilaktyka selektywna, c) profilaktyka wskazująca.
4. Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dla młodzieży oraz zagospodarowanie czasu wolnego, ukierunkowanych na rozwój społeczny i	1) liczba młodzieży biorącej udział w różnych formach działalności (warsztaty, konferencje, szkolenia, koncerty, zajęcia sportowo- rekreacyjne)	a) profilaktyka uniwersalna, b) profilaktyka selektywna.

profilaktykę uzależnień.		
5. Zapewnienie dzieciom pomocy psychologicznej i socjoterapeutycznej w placówkach realizujących programy socjoterapeutyczne	1) liczba placówek, w których realizowane są działania profilaktyczne 2) liczba uczestników zajęć	a) profilaktyka uniwersalna
6. Promowanie wśród mieszkańców Gminy Rybno abstynencji oraz zdrowego stylu życia poprzez: - organizację kampanii profilaktyczno-edukacyjnych, - organizację festynów, - publikacje	1) ilość kampanii, 2) ilość festynów, 3) ilość publikacji.	a) działania informacyjne i edukacyjne, b) edukacja zdrowotna
7. Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych dotyczących tematyki uzależnień i zachowań ryzykownych	1) ilość zakupionych materiałów informacyjnych	a) działania informacyjne i edukacyjne, b) edukacja zdrowotna
8. Ograniczenie dostępności do napojów alkoholowych	1) ilość przeprowadzonych kontroli zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych 2) ilość wszczętych i zakończonych postępowań w sprawie cofnięcia zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.	a) zadania regulacyjne i zapewnienie skutecznego egzekwowania przepisów
9. Wspieranie działań placówek leczenia odwykowego (np. finansowanie programów terapeutycznych, poprawę bazy lokalowej i wyposażenia)	1) liczba dofinansowanych placówek	a) zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych, b) redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa.
10. Wspieranie programów i działań realizowanych przez grupy abstynenckie	1) liczba osób biorących udział w działaniach i programach abstynenckich	a) redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa
11. Prowadzenie poradnictwa w Punkcie Konsultacyjnym	1) liczba osób korzystających z porad, 2) liczba porad	a) Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych b) Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa.
12. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie m.in. poprzez: - organizację/lub dofinansowanie szkoleń dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego - dofinansowanie programów edukacyjno-profilaktycznych	1) ilość szkoleń, 2) liczba osób przeszkolonych, 3) ilość programów edukacyjno-profilaktycznych, 4) liczba uczestników programów edukacyjno- profilaktycznych	a) edukacja zdrowotna, b) szkolenie kadr, c) redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa.
13. Organizacja i dofinansowanie szkoleń podnoszących kwalifikacje realizatorów programów rekomendowanych, w tym dla pracowników oświaty	a) liczba osób korzystających ze szkoleń	a) rozwój kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii, b) szkolenie kadr
14. Dofinansowanie szkoleń, seminariów, konferencji dla osób zawodowo zajmujących się działaniami profilaktycznymi i terapeutycznymi	a) liczba szkoleń, b) liczba uczestników szkoleń	a) rozwój kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii, b) szkolenie kadr.
15. Obsługa administracyjna i kancelaryjna GKRPAiP	1) liczba przyjętych wniosków o objęcie leczeniem odwykowym, 2) liczba osób, które otrzymały informacje o możliwościach pomocy osobom dotkniętym chorobą alkoholową i ich rodzinom oraz z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, 3) liczba osób, z którymi członkowie GKRPAiP przeprowadzili rozmowy motywujące do podjęcia leczenia, 4) liczba osób, wobec których GKRPAiP wystąpiła do sądu z wnioskiem o wydanie postanowienia o obowiązku podjęcia leczenia odwykowego, 5) ilość osób nadużywających alkoholu, które podjęły leczenie bez skierowania	

	sprawy do sądu, 6) ilość wydanych postanowień dotyczących zaopiniowania wniosków przedsiębiorców o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, 7) liczba członków GKRPAiP korzystających ze szkoleń.	
--	---	--

Przewodniczący Rady Gminy

Piotr Kornatowski